

Kungsbacka kommun

Granskning av bokslut 2018-12-31

Innehåll

1. Inledning.....	2
2. Måluppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning	3
2.1. God ekonomisk hushållning	3
2.2. Finansiella mål	4
2.3. Verksamhetsmässiga mål	4
2.4. Avstämning av balanskravet.....	5
2.5. Bedömning av måluppfyllelsen	5
3. Kommentar till resultaträkningen	6
3.1. Analys resultaträkning.....	6
3.2. Förändring avsättning för pensioner	6
4. Kommentar till balansräkning	7
4.1. Materiella anläggningstillgångar.....	7
4.1.1. Investeringar	7
4.1.2. Komponentredovisning.....	7
4.2. Exploateringsområden.....	7
4.3. Återställande av deponier.....	8

1. Inledning

Vi har granskat kommunens årsredovisnings resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, kassaflödesanalyser, driftsredovisning och investeringsredovisning.

Revisionen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Kommunen följer inte Lag om kommunal redovisning kap 5 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 1 283 mnkr som avsättning i balansräkningen vilket i enlighet med lagstiftningen istället skall redovisas som en ansvarsförbindelse. Kommunen har i årsredovisningen upplyst om avsteget mot gällande lagstiftning och även lämnat upplysning om avstegets effekter på resultat- och balansräkning. Kommunens redovisning av pensioner innebär också att årets resultat är 62 mnkr högre redovisat än om lagen efterlevts. Vår bedömning är att den felaktiga redovisningen är av betydande storlek och att räkenskaperna därför inte ger en rättvisande bild, i enlighet med gällande lagstiftning, om inte rättelse sker.

Vår bedömning är att granskat material i övrigt överensstämmer med lagen om kommunal redovisning. Däremot framgår det av årsredovisningen och i denna rapport att kommunen gör ett antal avsteg från Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer. Beaktat detta är ändå vår bedömning att kommunen i allt väsentligt upprättat bokslut och årsredovisning enligt god redovisningssed.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2018 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2018 kommenteras. I denna rapport sammanfattas våra väsentligaste iakttagelser från granskningen i avvikelseform. Syftet med rapporten är att uppmärksamma förhållanden som bör åtgärdas samt att ge förslag till förbättringar. Baserat på de revisionsåtgärder som genomförts har inget framkommit som tyder på att det skulle föreligga väsentliga brister i kommunens interna kontroll. Observera att vår granskning av den interna kontrollen inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Rapporten har lästs av personalen på ekonomienheten.

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det utkast till årsredovisning som erhållits den 14 mars 2019. I årsredovisningen redovisas ett resultat på 171 mnkr och ett eget kapital om 1 764 mnkr för kommunen. Motsvarande siffror för koncernen är 202 mnkr och 2 033 mnkr.

2. Måluppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning

2.1. God ekonomisk hushållning

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner att:

- Kommunfullmäktige ska fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- Uppföljning av dessa mål ska göras i delårsrapport och årsredovisning
- Kommunens revisorer ska granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast av fullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet, det vill säga kravet på balans mellan intäkter och kostnader, är centralt för god ekonomisk hushållning. Sett över en inte allt för lång tid måste kommunerna och landstingen ha balans mellan intäkter och kostnader för att nå en god ekonomisk hushållning. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunfullmäktige har i budget 2018 formulerat 13 nyckeltal med tillhörande mått varav två finansiella nyckeltal med tillhörande mått som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppnås. Vidare framgår att *"God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin i både ett kortare och längre tidsperspektiv. Det förutsätter ett långsiktigt tänkande"*. För att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås framgår i budget 2018 att det görs en samlad bedömning av samtliga nyckeltal. De två finansiella nyckeltalen avser soliditet samt resultatets förmåga att finansiera investeringar och att möta oväntade kostnader. De verksamhetsmässiga målen avser elva nyckeltal inom områdena social respektive ekologisk hållbarhet. I årsredovisningen framgår att de två finansiella nyckeltalen uppnås. Vad gäller de verksamhetsmässiga nyckeltalen framgår att fem verksamhetsmässiga nyckeltal uppnås, tre nyckeltal uppnås inte samt att två nyckeltal är på rätt väg. För ett verksamhetsmässigt nyckeltal saknas uppföljning i årsredovisningen. Vidare uppnås balanskravet. Av årsredovisningen framgår att *"Den samlade bedömningen är att god ekonomisk hushållning totalt sett är uppfylld för Kungsbacka kommun 2018"*.

2.2. Finansiella mål

Som ovan nämnts anges två finansiella nyckeltal som ska bidra till god ekonomisk hushållning i budget 2018. Målen framgår nedan med respektive målvärde inom parentes:

- *Resultatets förmåga att finansiera investeringar och möta oväntade kostnader (minst två procent av skatt och statsbidrag)*

Av årsredovisningen framgår att resultatet är cirka 3,6 procent. Målet anses därmed uppfyllt.

- *Soliditet (oförändrad eller ökande under en treårs period)*

I årsredovisningen framgår att soliditeten minskar från 28,8 procent under 2017 till 28,4 procent 2018. Målet bedöms som uppnått.

2.3. Verksamhetsmässiga mål

Utöver de finansiella målen finns totalt elva verksamhetsmässiga nyckeltal som ska bidra till god ekonomisk hushållning. Nedan framgår en uppföljning av de elva verksamhetsmässiga nyckeltalen.

Nedanstående mål bedöms i årsredovisningen som uppnådda:

- Energiförbrukning i kommunens lokaler ska minska.
- Resor med kollektivtrafik ska öka.
- Byggnader, andel förnybar energi samt restvärme i kommunens lokaler ska öka.
- Förnybart drivmedel i kommunens bilar ska öka.
- Återstående livslängd vid födseln ska öka.¹

Nedanstående mål bedöms i årsredovisningen vara på rätt väg:

- Elever årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram ska öka.
- Långtidsarbetslösheten 25-64 år (andel av befolkningen %) ska minska.

Nedanstående mål bedöms i årsredovisningen inte vara uppnådda:

- Hushåll med ekonomiskt bistånd som erhållit bistånd i 10-12 månader under året (andel av befolkning %) ska minska.
- Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom fyra år ska öka.
- Hushållsavfall som återvinns (andel av totalt hushållsavfall) ska öka.

¹ I årsredovisningen 2018 är nyckeltalet indelat per kvinnor och män. Livslängden ökar enligt årsredovisningen för både kvinnor och män.

Nedanstående mål saknar uppföljning i årsredovisningen:

- Anmälda brott per invånare (antal per 100 000 invånare) ska minska.

2.4. Avstämning av balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet får realisationsvinster inte medräknas.

Avstämning mot balanskravet:

Mnkr	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	171
Justering för realisationsvinster	-8
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	-62
Positivt balansresultat	101

Kommunen uppfyller därmed balanskravet.

2.5. Bedömning av måluppfyllelsen

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen, granskat om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning 2018. Utifrån årsredovisningen framgår att de två finansiella nyckeltalen är uppnådda samt att balanskravet uppnås. Vad gäller de verksamhetsmässiga nyckeltalen framgår att fem nyckeltal är uppnådda, två är på rätt väg samt tre inte är uppnådda. Därtill saknas uppföljning av ett verksamhetsmässigt nyckeltal i årsredovisningen.

I budget 2018 framgår att det ska genomföras en samlad bedömning av nyckeltalen för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås. Vi konstaterar att det inte är tydligt hur den samlade bedömningen genomförs. Enligt vår mening bör kommunen tydliggöra hur den samlade bedömningen ska genomföras, exempelvis genom att fastställa hur stor andel av nyckeltalen som ska uppnås för att god ekonomisk hushållning ska uppfyllas. Detta skulle enligt vår mening bidra till att tydliggöra kommunens bedömning av god ekonomisk hushållning.

Enligt vår bedömning är måluppfyllelsen vad gäller de verksamhetsmässiga nyckeltalen svag. Vi delar dock kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning uppnås 2018.

3. Kommentar till resultaträkningen

3.1. Analys resultaträkning

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Kommunen redovisar ett resultat för år 2018 om 171 mnkr, vilket är 71 mnkr högre än budget 2018. Avvikelsen förklaras främst av positiv budgetavvikelse nämnderna (15 mnkr) reavinst exploatering (14 mnkr) lägre kostnader för hyror, avskrivningar och centrala medel (12 mnkr), statsbidrag Boverket (11 mnkr) och finansnetto (20 mnkr).

I årsredovisningen under avsnitt "Ekonomisk översikt och analys" återfinns kommunens resultatanalys.

3.2. Förändring avsättning för pensioner

Pensionskulden ska enligt den kommunala redovisningslagen redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att endast pensioner intjänade från 1998 ska skuldföras. Tidigare intjänade pensioner ska tas upp som ansvarsförbindelse och inte skuldredovisas i balansräkningen. Från och med 2004 så redovisar kommunen hela pensionsförpliktelsen i balansräkningen. Denna hantering är därmed inte i linje med den kommunala redovisningslagen. Kommunen har i årsredovisningen upplyst om avsteget mot gällande lagstiftning och även lämnat upplysning om avstegets effekter på resultat- och balansräkning. Vår bedömning är att den felaktiga redovisningen är av betydande storlek och att räkenskaperna därför inte ger en rättvisande bild, i enlighet med gällande lagstiftning, om inte rättelse sker.

4. Kommentarer till balansräkning

4.1. Materiella anläggningstillgångar

4.1.1. Investeringar

Kommunen investerade 757 mkr under 2018 vilket är 46 mkr lägre än investeringsbudgeten. Budgetavvikelsen beror främst på försenade projekt inom infrastruktur, avgiftsfinansierad verksamhet samt att många stora projekt är påbörjade men inte upparbetade i så stor utsträckning som budgeterats per 181231. De största investeringarna 2018 är Kungsbacka badhus (152 mkr), Fjärås nya skola (87 mkr), Teknikens hus (66 mkr), ny Furulidskola (38 mkr) och utbyggnad fibernät (37 mkr).

4.1.2. Komponentredovisning

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 11.4 Materiella anläggningstillgångar ska komponentavskrivning tillämpas från och med 2014. Komponentavskrivning innebär att betydande komponenter i en anläggningstillgång ska redovisas var för sig för att förbrukning och nyttjandeperiod ska kunna beaktas och bedömas för enskilda komponenter. Kommunen tillämpar från och med 2016 komponentavskrivning för fastigheter och från och med 2017 komponentredovisning på investeringar i infrastruktur. Under 2018 har investeringar i vatten- och avloppsanläggningar komponentindelats. I samband med komponentindelningen för VA har ett antal anläggningar noterats där anslutningsavgiften felaktigt bokförts som en minskning av tillgångens värde. Justering av 121 mkr har därför redovisats mot skuld för anslutningsavgifter. Felet framgår av not 11 i årsredovisningen. Vi kan vidare konstatera att befintliga anläggningar för affärsverksamhet som har komponentindelats under året har redovisats i summerad för nyanskaffningar i not i årsredovisningen. Motsvarande belopp har redovisats i summan för utrangeringar.

Vi kan vidare konstatera att vid utgången av 2018 kvarstår komponentindelning av bredband och renhållning. Kommunen lämnar i årsredovisningen upplysning om status för arbetet med komponentavskrivning.

4.2. Exploateringsområden

Exploateringsområden uppgår till 20 mkr i årsbokslutet. Kommunens bedömning är att inget nedskrivningsbehov föreligger för dessa områden.

Vi har under 2018 följt kommunens hantering i samband med de exploateringsprojekt som pågår och projekt som har slutredovisats. Vi kan konstatera att delredovisning i år har skett av fyra projekt, vilket inneburit att en vinst om 14 mnkr har redovisats över resultatet. Vinsten avser i allt väsentligt projekt Kolla etapp 2 (13 mnkr). Enligt uppgift från kommunen finns det i bokslutet inga ytterligare exploateringsområden som borde intäktsföras. Vår granskning har inte heller identifierat något sådant behov.

4.3. Återställande av deponier

Kommunen har utifrån ett uppdrag från Länsstyrelsen identifierat 9 tillkommande deponier där åtgärder krävs för återställande. Med underlag från en extern värdering har kostnaden för dessa inledningsvis bedömts till 37 mnkr. Under året har mindre belopp tagits i anspråk och total avsättning uppgår per 181231 till 36,2 mnkr. För en av deponierna, Svinholmen, har vi tidigare år noterat att undersökningen ännu inte är färdigställd. Bland avsatt belopp finns därför enbart kostnader för kontroll och provtagning, 2,3 mnkr. Vi kan konstatera att kommunen avser att gå igenom framtida utgifter för återställande under våren 2019. Kommunen upplyser i årsredovisningen om att ytterligare utredningar kring deponierna kommer att ske framöver i syfte att erhålla bästa möjliga beslutsunderlag. Det är av stor vikt att kommunen följer utvecklingen av deponierna framöver i syfte att säkerställa att redovisade avsättningar uppgår till rättvisande belopp.

Vi noterar att den avsättning som tidigare gjorts till deponi Barnamossen minskat med under året ianspråktaga kostnader, 0,1 mnkr. Ursprungligt avsatt belopp om 69 mnkr hänförs till en extern värdering som angav ett spann mellan 28-129 mnkr utifrån framtida händelser. Vi kan konstatera att kommunen inte gjort någon förnyad bedömning av kostnaden för återställning per 181231. Kommunen avser att göra en förnyad bedömning under 2019. Vi rekommenderar kommunen att följa utvecklingen av deponin noga och i de fall förutsättningar förändras göra erforderliga justeringar. Vi rekommenderar vidare kommunen att upprätta en rutin för att säkerställa att en förnyad bedömning görs vid varje bokslutstillfälle.

I övrigt har inga andra väsentliga noteringar framkommit i samband med vår granskning.

Göteborg den 25 mars 2019

Hans Gavin
Auktoriserad revisor och
certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Maria Strandberg
Auktoriserad revisor och
certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB